

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	PHL_A704	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΣΤΕΡΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα. Οι φοιτητές όμως οφείλουν να έχουν τουλάχιστον τις βασικές γνώσεις γραμματικής και συντακτικού της αρχαίας ελληνικής		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1894		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο τέλος αυτού τού μαθήματος ο επιμελής φοιτητής θα είναι σε θέση να:

1. Συνειδητοποιή τον τεχνητό χαρακτήρα της συγκεκριμένης περιόδου ως αυτότελους ερμηνευτικής κατηγορίας και να ανιχνεύη τους λόγους ανάδυσής της ως δημιουργήματος της Μετανεωτερικότητας
2. Αναγνωρίζη τα βασικά ειδολογικά χαρακτηριστικά της υστεροαρχαίας γραμματείας, ποιητικής (έπος, ελεγεία, επίγραμμα, κοντάκιο) ή πεζογραφικής (ιστορία, χρονογραφία, υπόμνημα, ηθοποιία, βίοι, επιστολή, ερωταποκρίσεις, διάλογος) και να τα εντάσση στο ιστορικό τους συγκείμενο διαχρονικά (μετεξέλιξη παραδεδομένων μορφών - σχηματισμός νέων) και συγχρονικά (περιβάλλον θρησκευτικό, φιλοσοφικό, διοικητικό – προσδοκώμενο κοινό).
3. Αξιολογή την σημασία της διαλογικής μορφής για την διατύπωση απόψεων φιλοσοφικού, θεολογικού, πολιτικού περιεχομένου

4. Παραμένη υποψιασμένος ως προς την ιδεολογική χρήση κατηγορικών διχοτομιών (φιλοσοφία/θρησκεία, ρήξη/μετάβαση, παρακμή/αναδημιουργία, πίστη/λόγος) και την αναχρονιστική ανάγνωση της εποχής με παρωχημένους όρους διαφωτιστικού φονταμενταλισμού
5. Κατανόη τις βασικές ομοιότητες και διαφορές μεταξύ παγανιστικού και χριστιανικού Νεοπλατωνισμού

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο επιμελής φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να κατατάσσει μια συγκεκριμένη σύνθεση στην οικεία εποχή, είδος, συγγραφέα.
2. Ίκανότητα να αναδεικνύει την λειτουργικότητα των κειμένων στα εναλλασσόμενα περιβάλλοντα (ανα)μεταδόσεως και προσλήψεώς τους.
3. Δυνατότητα να παρακολουθήσει την εξέλιξη της φιλοσοφικής/θεολογικής σκέψης στο διαχρονικό συνεχές του ελληνισμού χωρίς να αναιρείται η συγχρονική ιδιαιτερότητα των επιχειρημάτων
4. Ανάδειξη του παραστασιακού χαρακτήρα των έργων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Προλεγόμενα

Υστέρα Αρχαιότητας/Πρώιμο Βυζάντιο: Αθώες εναλλακτικές ή *damnatio memoriae*;

Πολιτισμικοί πόλεμοι και το αίτημα της ενιαίας ταυτότητας του ρωμαϊκού κράτους

Τρίτη Σοφιστική: Πραγματικότητα ή όφθαλμαπάτη;

Από τους θεματοφύλακες της συλλογικής πολιτισμικής συνειδήσεως (γραμματικοί, ρήτορες) στους χαρισματικούς *θείους άνδρες* (φιλοσόφους, επισκόπους, αγίους)

Χρονολογία και περιοδολόγηση: προτεινόμενες εναρκτικές (176, 212, 267, 330) και καταληκτικές (485, 529, 641, 692) χρονολογίες

2. Νεοπλατωνισμός και Χριστιανισμός

Νεοπλατωνική θρησκεία και Χριστιανική φιλοσοφία ή ο Πλάτων στην Χώρα των Θαυμάτων

Πλωτίνος και Ωριγένης - Η κωδικοποίηση του Πορφυρίου και η θεουργία του Ιαμβλίχου

Ο υστεροπλατωνικός (παγανιστής) φιλόσοφος εναλλακτική του Χριστιανού άσκητου/μοναχού ως πηγή σοφίας και σωτηρίας

3. Η Σχολή της Γάζης

Η Γάζα ως κέντρο άνθησης φιλολογίας και φιλοσοφίας,

θύραθεν και χριστιανικής (5^{ος}-6^{ος} αί. μ.Χ.)

Οι σημαντικότεροι Γαζαίοι (Αινείας, Ζαχαρίας, Προκόπιος, Χορίκιος) και η ταυτότητα του έργου τους

4. Αινείου Γαζαίου Θεόφραστος

Ενδελεχής ανάγνωση και ερμηνεία του φιλοσοφικού διαλόγου του Αινείου όπου ο Χριστιανός Ευζίθεος καταδεικνύει στον μετριοπαθή νεοπλατωνιστή Θεόφραστο το άτοπο δύο ασυμβάτων με την ορθόδοξη διδασκαλία δογμάτων του νεοπλατωνισμού: (α) την προ της γεννήσεως ύπαρξη (*προβιοτή*) της ψυχής και (β) την αιώνια, χωρίς αρχή και τέλος, ύπαρξη του σύμπαντος (*τὸ αἶδιον τοῦ κόσμου*)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην αίθουσα	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Διαλέξεις με ταυτόχρονη χρήση power point Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13
		Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Γραπτή τελική εξέταση η οποία περιλαμβάνει: (α) ερωτήσεις θεωρίας / ανάπτυξης και (β) ορθογραφία και ετάφραση αποσπασμάτων αρχαίου κειμένου	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. P. Brown *Ο Κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητας 150-750 μ.Χ.* Αθήνα 1998 (Αλεξάνδρεια)
2. Paul Veyne *Όταν ο κόσμος μας έγινε Χριστιανικός (312-394 μ.Χ.).* Αθήνα 2012 (Εστία)
3. Paul Veyne *Η Ελληνορωμαϊκή Αυτοκρατορία.* Αθήνα 2013 (Εστία)
4. Θ. Πελεγρίνης *Νεοπλατωνισμός.* Αθήνα 2012 (Παπασωτηρίου)
5. Χ. Αθ. Τερέζης *Σπουδή στον Ύστερο Νεοπλατωνισμό.* Αθήνα 2013 (Ηρόδοτος)
6. A. Smith (ed.) *The Philosopher and Society in Late Antiquity.* Swansea 2005 (The Classical Press of Wales)
7. E. J. Watts *City and School in Late Antique Athens and Alexandria.* Berkeley 2006 (UCP)
8. P. Rousseau (ed.) *A Companion to Late Antiquity.* Oxford 2009 (Wiley-Blackwell)
9. I. Tanaseanu-Döbler *Theurgy in Late Antiquity.* Göttingen 2013 (Vandenhoeck & Ruprecht)
10. A. Cameron *Dialoguing in Late Antiquity.* Cambridge, Mass. 2014 (HUP)
11. M. W. Champion *Explaining the Cosmos: Creation and Cultural Interaction in Late-Antique Gaza.* Oxford 2014 (OUP)
12. R. C. Fowler (ed.) *Plato and the Third Sophistic.* Göttingen 2014 (De Gruyter)
13. H. Marx-Wolf *Spiritual Taxonomies and Ritual Authority: Platonists, Priests, and Gnostics in the Third Century C.E.* Philadelphia 2016 (University of Pennsylvania Press)
14. Γ. Ε. Καραμανώλης *Η Φιλοσοφία του Πρώιμου Χριστιανισμού* Αθήνα 2017 (Όκτώ)